

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยกระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการพบว่าประกอบด้วย 3 กระบวนการคือ

1. เข้ามาเป็นผู้จัดรายการโดยตรง
2. เริ่มต้นเป็นผู้ดำเนินรายการแล้วเปลี่ยนเป็นผู้จัดรายการ
3. เริ่มต้นเป็นวิทยากร ต่อมาเป็นผู้ดำเนินรายการ แล้วเปลี่ยนเป็นผู้จัดรายการ

จากผลการศึกษาพบว่าเหตุผลของการเข้าสู่กระบวนการเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวของนักวิชาการสรุปได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบในการบริการวิชาการแก่สังคม
2. นโยบายขององค์กรสื่อมวลชนต้องการให้เกิดรายการที่มีคุณค่าแก่มวลชน
3. ทักษะที่ดีในการทำหน้าที่นักสื่อสารมวลชน
4. เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมได้ลึกซึ้ง

ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของนักวิชาการ ในการทำหน้าที่จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้ความรู้หรือทฤษฎีทางวิชาการที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวสารของโลกปัจจุบัน
2. มีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อมวลชน
3. มีคณะทำงานช่วยผลิตรายการ
4. มีความเข้าใจในหลักการทำงานด้านข่าว

จากการศึกษากระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการสรุปได้ว่า 3 กระบวนการที่ค้นพบเกิดจากการที่นักวิชาการมีความสนใจ ความถนัด และความสามารถในการทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อมวลชน นักวิชาการที่เข้าสู่กระบวนการต่างๆ มีความเห็นต้องานสื่อมวลชนต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การทำงานและโอกาสที่เข้ามาแสดงบทบาทในสื่อโทรทัศน์ การเข้าสู่กระบวนการเป็นผู้จัดรายการมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ช่องทางที่ทำให้นักวิชาการเข้ามามีบทบาทในสื่อมวลชน ทั้งนี้เกิดจากความสัมพันธ์ของนักวิชาการกับผู้บริหารหรือผู้กำกับดูแลสถานี ทำให้มีโอกาสเข้ามาแสดงหน้าที่ต่างๆ ในรายการวิเคราะห์ข่าว นอกจากนี้ ความรู้และความเชี่ยวชาญของนักวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ทำให้นักวิชาการที่เข้ามาทำหน้าที่วิทยากรได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากผู้บริโภค ปัจจัยถัดมาคือความถี่ในการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ช่วยให้นักวิชาการเป็นที่จดจำของผู้ชมได้ในเวลาอันสั้น ความรักในการทำหน้าที่สื่อสารกับมวลชนทั้งในบทบาทของการเป็นวิทยากรและผู้ดำเนินรายการทำให้นักวิชาการที่ไม่สันทัดในการถ่ายทอดความรู้ด้วยคำพูดใช้วิธีการเขียนบทความลงในสิ่งพิมพ์ ขณะที่นักวิชาการที่มีความสันทัดในการนำเสนอด้วยคำพูดจะเลือกใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์ จึงกล่าวได้ว่า นักวิชาการที่เข้ามาทำหน้าที่จัดรายการวิเคราะห์ข่าวต้องประกอบด้วย ปัจจัยดังนี้ โอกาส ช่องทาง ความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อ ความรักในการทำหน้าที่สื่อสารกับมวลชน และความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของโลกปัจจุบันได้อย่างลึกซึ้ง

นอกจากนี้ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้นักวิชาการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการหรือเจ้าของรายการคือ ผลตอบแทนที่ได้จากการทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ การยอมรับ ความเชื่อถือ เป็นที่รู้จักของสังคมในวงกว้าง มีช่องทางในการเสนอความรู้ ข้อคิดเห็นของตนผ่านสื่อมวลชน และรายได้จากการมีบทบาทที่เพิ่มขึ้นในสังคม

ข้อดีของการที่นักวิชาการเข้ามาทำหน้าที่จัดรายการและดำเนินรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ คือ เนื้อหาของรายการมีความลึกและน่าเชื่อถือ เนื่องจากนักวิชาการได้นำความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาวิเคราะห์ในสถานการณ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ความเชื่อมั่นในความเป็นนักวิชาการหรือการเป็นผู้รู้ มีความเป็นกลางและมั่นใจในสิ่งที่ตนเองพูด ทำให้ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคข่าวสารมากกว่ารายการประเภทเดียวกันที่ผู้ดำเนินรายการไม่ใช่ นักวิชาการ ความสามารถในการประเมินความต้องการข่าวสารของผู้ชมทำให้สามารถตอบสนองเนื้อหาได้ตรงประเด็น

ข้อจำกัดของการเข้ามาทำหน้าที่จัดรายการและดำเนินรายการวิเคราะห์ข่าวของนักวิชาการ คือ การชี้นำความคิดต่อประเด็นที่เสนอ นักวิชาการไม่สามารถแยกบทบาทของการเป็นผู้รู้และสื่อมวลชนได้ขณะทำหน้าที่ดำเนินรายการ ความมีอคติในการเลือกวิทยากรมาร่วมรายการด้วยการพิจารณาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวและความเห็นที่สอดคล้องกัน ทำให้ผู้ชมไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารครบทุกด้าน ความต้องการรักษาภาพพจน์ของการเป็น

อาจารย์ทำให้ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาบางประเด็นที่ส่งผลต่อการเป็นนักวิชาการ การไม่มีพื้นฐานความรู้และความชำนาญในการทำงานสื่อสารมวลชนทำให้ไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคม

ปัจจัยที่ทำให้นักวิชาการทำหน้าที่จัดรายการได้ตามวัตถุประสงค์ คือ มีคณะทำงานในการช่วยผลิตรายการ ทั้งการค้นคว้าข้อมูลและเทคนิคการนำเสนอ มีความเข้าใจในหลักการทำงานด้านข่าวด้วยการสร้างปรีชาญาณในการทำข่าวที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีเทคนิคการนำเสนอเพื่อให้ผู้ชมรายการเกิดการจดจำในเนื้อหา และรูปแบบรายการ สามารถนำความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ข่าวสารของโลกทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาบทบาทของนักวิชาการในรายการโทรทัศน์หลายประเภท และสื่ออื่นๆ อาทิ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ เพื่อเปรียบเทียบหรือสนับสนุนข้อมูลจากการวิจัยนี้
2. ในการขยายขอบเขตการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษาทัศนคติของผู้ชมรายการที่มีต่อการจัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ
3. ในการวิจัยลักษณะนี้ครั้งต่อไป ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทราบถึงเหตุผลของการเข้ามาทำหน้าที่จัดรายการของนักวิชาการในสื่อโทรทัศน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย